

DAVLAT BUYURTMASI ASOSIDA YARATILGAN MUALLIFLIK HUQUQI OBYEKTлари HAMDA XIZMAT ASARINING O‘ZIGA XOS JIHATLARI

Qahhorova Sohiba Abdurazzoq qizi

Toshkent davlat yuridik universiteti biznes huquqi fakulteti magistranti

qahhorovasohiba@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqoladavlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari hamda xizmat asariga nisbatan mualliflik huquqining e'tirof etilishi, mualliflik huquqi obyektiga nisbatan bo'lgan shaxsiy nomulkiy huquqlar va mulkiy huquqlarning tomonlar o'rtasida taqsimlanishi, mualliflik shartnomasi va buyurtma shartnomasi o'rtasidagi farqli va o'xshash jihatlar huquqiy jihatdan tahlil qilinadi.

***Kalit so'zlar:** mualliflik huquqi, mulkiy huquqlar, shaxsiy nomulkiy huquqlar, buyurtma shartnomasi, intellektual mulk huquqi, davlat buyurtmasi, "work for hire" tushunchasi, xizmat asari, davlat buyurtmasi asosida yaratilgan intellektual mulk obyekt.*

SPECIFIC ASPECTS OF COPYRIGHT OBJECTS AND SERVICE WORKS CREATED ON THE BASIS OF A STATE ORDER

ABSTRACT

In this article, the recognition of copyright in relation to copyright objects and service works created on the basis of the state order, the distribution of personal non-property rights and property rights in relation to the copyright object between the parties, the differences between the author's contract and the contract of order and similar aspects are analyzed from a legal point of view.

***Key words:** copyright, property rights, personal non-property rights, order contract, intellectual property right, state order, "work for hire" concept, service work, intellectual property object created on the basis of state order.*

ОСОБЕННОСТИ ОБЪЕКТОВ АВТОРСКОГО ПРАВА И УСЛУГ, СОЗДАНЫХ НА ОСНОВЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЗАКАЗА

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматриваются вопросы признания авторского права в отношении объектов авторского права и сервисных произведений, созданных на основе государственного заказа, распределение личных неимущественных прав и имущественных прав в отношении объекта авторского права между

сторонами, различие между авторским договором и договором заказа и подобные аспекты анализируются с юридической точки зрения.

Ключевые слова: авторское право, имущественные права, личные неимущественные права, договор заказа, право интеллектуальной собственности, государственный заказ, понятие «work for hire», работа по оказанию услуг, объект интеллектуальной собственности, созданный на основе государственного заказа.

KIRISH

Bugungi kunda mualliflik huquqi obyektlariga nisbatan bo‘lgan mulkiy huquqlar va shaxsiy nomulkiy huquqlarning o‘rni va ahamiyati kundan-kunga ortib bormoqda. Ayniqsa, mualliflik huquqi obyektlarini yaratgan subyektlar o‘z huquqlaridan oldingi yillarga nisbatan kengroq ravishda foydalanmoqdalar, shu bilan birga buzilgan huquqlarini sud orqali himoya qilish, mulkiy huquqlarni jamoaviy asosda boshqaruvchi tashkilotlar tomonidan buzilgan huquqlarning himoya qilinishi mualliflik huquqi obyektini hisoblanadigan asarlarning qadrini orttirmoqda.

Hammamizga ma’lumki, mualliflik huquqi obyektlari hisoblanuvchi asarlar odatda muallifning o‘z xohish-irodasi asosida yaratiladi, ammo shunday holatlar mavjudki, ushbu asarlar muallif ish faoliyat olib boruvchi tashkilot yoki davlat buyurtmasi asosida ham yaratilishi mumkin. O‘zbekiston Respublikasi “Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to‘g‘risida”gi qonuni¹ning 34-moddasida hamda Fuqarolik kodeksi²da xizmat asarlari yoritilgan bo‘lib, unga ko‘raxon vazifalarini yoki xizmat topshirig‘ini bajarish tartibida yaratilgan asar (xizmat asari) deb yuritiladi. Yuqoridagi Qonuning 41-moddasida hamda Fuqarolik kodeksining tegishli moddasida buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari haqidaso‘z yuritiladi, unga ko‘ra muallif tomonidan buyurtmachining buyurtmasi asosida yaratilgan asar buyurtmaasar hisoblanadi. Ko‘pchilik holatlarda xizmat asari va davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlarchalkashlikni vujudga keltiradi, ya’ni xizmatasarlarning hammasini davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asar deb hisoblash holatlari amaliyotda uchrab turadigan holat hisoblanadi, aslida, xizmat asarlari bilan davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlar bir-biridan farq qiladi. Chunki, xizmat asarlari ish beruvchi va xodim o‘rtasida tuzilgan shartnomaasosida yaratiladi, davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlar bo‘lsa, muallif va buyurtmachi, yani davlat o‘rtasida tuzilgan buyurtmaning mualliflik shartnomasi asosida yaratiladi. Shunday holatlar mavjudki, ushbu holatlarda xizmat asari bir vaqtning o‘zi davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektini

¹O‘zbekiston Respublikasining “Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to‘g‘risida”gi Qonuni

²O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi

hisoblanuvchi asar va xizmat asari bo‘lishi mumkin. Quyida xizmat asari va davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari haqida batafsil so‘z yuritamiz.

ASOSIY QISM

Xizmat asari - bu xodim tomonidan o‘z xizmat vazifalarini bajarish jarayonida yoki ish beruvchining aniq topshirig‘i asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyekt, ya‘ni xodimning mehnat shartnomasi doirasida yoki lavozim majburiyatlari asosida yaratilgan intellektual faoliyat mahsuli hisoblanadi. Xizmat asari ish beruvchining topshirig‘i yoki roziligi asosida xodimning ish vaqtida va ish beruvchining resurslaridan foydalangan holda yaratiladi, shuningdek, bunday turdagi asarlar ish beruvchining faoliyat sohasiga tegishli bo‘ladi. Xizmat asarlarining huquqiy maqomiga to‘xtaladigan bo‘lsak, ushbu asarlarga tegishli bo‘lgan mulkiy huquqlar odatda ish beruvchiga tegishli bo‘ladi, muallifning shaxsiy nomulkiy huquqlari (masalan, muallif sifatida tan olinish) kabi huquqlari o‘zida saqlanib qoladi, ya‘ni mulkiy huquqlar odatda ish beruvchiga o‘tadi, shaxsiy huquqlar muallifning o‘zida saqlanib qoladi³. Xizmat asarlari uchun to‘lanadigan kompensatsiya asosan ish haqi doirasida qoplanadi, ba‘zi hollarda qo‘shimcha mukofot belgilanishi holatlari ham kuzatilishi mumkin. Ish beruvchi asardan o‘z xohishiga ko‘ra foydalanish huquqiga ega hisoblanadi, lekin muallif (xodim) odatda asardan foydalanishda cheklangan huquqlarga ega hisoblanadi. Xizmat asarini yaratish uchun mehnat shartnomasi, lavozim yo‘riqnomasi, ichki tartib-qoidalar yuridik asoslar hisoblanadi. Xizmat asarlarining asosiy turlari quyidagilar hisoblanadi:

- Ilmiy-texnik hujjatlar;
- Dasturiy ta‘minot;
- Dizayn loyihalari;
- Marketing materiallari;
- Texnik ixtirolar.

Xizmat asarlarining muhim jihatlaridan biri shundaki, xodimning ish vaqtdan tashqari yaratgan asarlari xizmat asari hisoblanmasligi mumkin, ya‘ni xodim ish vaqtdan tashqari, ammo o‘z ish faoliyati bilan bog‘liq bo‘lgan asarni yaratgan taqdirda bunday asar xizmat vazifalarini amalga oshirish jarayonida yaratilgan asar hisoblanmaydi, chunki xodim ushbu asarni yaratishda ish beruvchining resurslaridan emas, balki o‘z shaxsiy resurslaridan foydalangan bo‘ladi. Shuningdek, xizmat asari tushunchasi mualliflik huquqi va mehnat huquqi kesishgan nuqtada joylashgan murakkab masala hisoblanadi. Shuning uchun, xodim va ish beruvchi o‘rtasida

³ Ўзбекистон Республикасининг фуқаролик кодексига шарх: Илмий шарҳлар. Т 3./Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги. — Тошкент: Baktria press, 2013. 412 б.

vujudga keladigan munosabatlar fuqarolik hamda mehnat munosabatlari hisoblanishi natijasida har ikkala huquq doirasida amalga oshiriladi, shuningdek, ularning chegaralari qonunchilik asosida aniqlanadi.

Davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, ularning huquqiy maqomi ham birmuncha murakkab. Davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari - bu davlat organlari yoki muassasalari tomonidan maxsus shartnoma asosida, davlat mablag'lari hisobiga yaratilgan adabiyot, san'at va ilm-fan asarlari hisoblanadi. Unga quyidagi asosiy turlar misol bo'la oladi:

- Ilmiy maqolalar va monografiyalar;
- Badiiy adabiyot asarlari;
- Musiqa asarlari;
- Kino va televideniye asarlari;
- Ta'lim materiallari va darsliklar;
- Kompyuter dasturlari;
- Ma'lumotlar bazalari;
- Tasviriy san'at asarlari.

Davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlarini yaratilishi uchun huquqiy asos sifatida quyidagilarni keltirishimiz mumkin:

- O'zbekiston Respublikasining "Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to'g'risida"gi qonuni;

- Fuqarolik kodeksi;
- Davlat buyurtmalari to'g'risidagi nizomlar.

Davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlariga nisbatan muallifda mualliflik huquqi (shaxsiy nomulkiy huquq sifatida), asar muallifligini tan olish huquqi, asardan o'z ismi bilan foydalanish huquqi, asarning daxlsizligi huquqi, mukofot olish huquqi (shartnoma shartlariga ko'ra) kabi huquqlar tegishli hisoblansa, davlatga asardan foydalanish huquqi, asarni tarqatish huquqi, asarni o'zgartirish huquqi (ko'p hollarda muallif roziligi bilan), asarni tijoratlashirish huquqi tegishli hisoblanadi. Odatda, mulkiy huquqlar davlatga o'tadi, lekin bu shartnoma shartlariga bog'liq, ba'zi hollarda muallifga cheklangan mulkiy huquqlar qoldirilishi ham mumkin. Ko'p hollarda davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari erkin foydalanish uchun ochiq bo'ladi, shuningdek, davlat manfaatlari uchun keng qo'llaniladi va ba'zi hollarda maxfiylik rejimi ham qo'llanilishi mumkin.

Davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyekti va xizmat asari o'rtasida bir qator o'xshash va farqli jihatlarga to'xtalib o'tamiz.

O'xshash jihatlari:

1. Yaratilish maqsadi: Har ikkala turdagi asar ham muayyan topshiriq yoki buyurtmaasosida yaratiladi.

2. Muallifning shaxsiy huquqlari: Har ikki holda ham muallifning shaxsiy nomulkiy huquqlari (masalan, muallif sifatida tan olinish huquqi) saqlanib qoladi.

3. Shartnomaasosida: Ikkala holda ham asar yaratish uchun shartnoma tuziladi.

4. Mulkiy huquqlar: Ko‘p hollarda mulkiy huquqlar buyurtmachi (ish beruvchi yoki davlat)ga o‘tadi.

Farqli jihatlar:

1. Buyurtmachi:

- Davlat buyurtmasi: Davlat organlari yoki tashkilotlari;
- Xizmat asari: Xususiy kompaniya yoki tashkilot (ish beruvchi).

2. Moliyalashtirish:

- Davlat buyurtmasi: Davlat mablag‘lari hisobidan;
- Xizmat asari: Xususiy kompaniya mablag‘lari hisobidan.

3. Huquqiy asos:

- Davlat buyurtmasi: Davlat shartnomasi yoki maxsus qaror asosida;
- Xizmat asari: Mehnat shartnomasi yoki lavozim majburiyatlari doirasida.

4. Foydalanish doirasi:

- Davlat buyurtmasi: Odatda keng jamoatchilik foydalanishi uchun;
- Xizmat asari: Ko‘pincha faqat ish beruvchi tashkilot ichida foydalanish uchun.

5. Huquqlarning o‘tishi:

- Davlat buyurtmasi: Mulkiy huquqlar to‘liq davlatga o‘tishi mumkin;
- Xizmat asari: Mulkiy huquqlar ish beruvchigao‘tadi, lekin ba’zi hollarda cheklovlar bo‘lishi mumkin.

6. Maqsad:

- Davlat buyurtmasi: Ko‘pincha ijtimoiy ahamiyatga ega maqsadlar uchun;
- Xizmat asari: Asosan kompaniyaning tijorat maqsadlari uchun yaratiladi.

7. Haq to‘lash tizimi:

- Davlat buyurtmasi: Ko‘pincha bir martalik to‘lovasosida haq to‘lanadi;
- Xizmat asari: Odatda ish haqi doirasida qoplanadi, qo‘shimchahaq kam hollarda beriladi.

Yuqoridagi ma’lumotlardan ko‘rishimiz mumkinki, xizmat asari bilan davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektini hisoblanuvchi asarlar ikki xil turdagi mualliflik huquqi obyektini hisoblanadi, bir qarashda bir xildek ko‘rinsa ham ular yaratilish jarayoni, tomonlarning huquq va manfaatlari jihatidan farq qiladi. Davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari asosan davlat

manfaatlari uchun yaratiladi hamda ulardan foydalanish ko‘pchilik holatlarda omma uchun erkin hisoblanadi. Asosan ta’lim materiallari hisoblanadigan maktab darsliklari, oliy ta’lim uchun o‘quv qo‘llanmalar, maxsus ta’lim muassasalari uchun metodik materiallar, ilmiy asarlar, davlat ilmiy institutlari tomonidan tayyorlangan tadqiqot hisobotlari, davlat buyurtmasi asosida yozilgan ilmiy monografiyalar, davlat ahamiyatiga molik mavzularda yozilgan dissertatsiyalar, davlat ahamiyatiga molik tarixiy shaxslar haqida yozilgan biografik asarlar, milliy qadriyatlarni targ‘ib qiluvchi badiiy asarlar, davlat bayramlari uchun yaratilgan she’riy to‘plamlar, davlat madhiyasi, davlat tadbirlari uchun maxsus buyurtmaasosida yaratilgan musiqa davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlarining xilma-xilligini ko‘rsatadi. Har bir holatda, ushbu asarlarning mualliflik huquqlari va ulardan foydalanish shartlari alohida shartnomalar bilan tartibga solinadi.

XORIJIY TAJRIBALAR

Davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari xorijiy davlatlarda ham muhim ahamiyatga ega va turli mamlakatlarda bu masala turlicha hal etiladi. Masalan, Amerika Qo‘shma Shtatlarida davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari masalasi o‘ziga xos xususiyatlarga ega. Asosiy qonun bu Federal mualliflik huquqi qonuni⁴ (17 U.S.C.) hisoblanadi va ushbu qonunda “Work for hire” (ish beruvchi uchun yaratilgan asar) doktrinasi nazarda tutiladi. AQSH huquqiy tizimida “work made for hire” asarlarning turlari judako‘p bo‘lib, bizning milliy qonunchiligimizdagi xizmat asarlari, shuningdek davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlar, ya’ni umumiy ma’nodaytadigan bo‘lsak, har qanday turdagi buyurtmaasosida yaratilgan asarlar uning tarkibiga kiritiladi.

AQSH qonunchiligiga ko‘ra ikkita holatda asar xizmat asari hisoblanadi:

- a) Xodim tomonidan ish doirasida yaratilgan asar;
- b) Maxsus buyurtmaasosida yaratilgan va yozma ravishda xizmat asari sifatida kelishilgan asar⁵.

AQSH qonunchiligida milliy qonunchiligimizdan farqli ravishda ish beruvchi yoki buyurtmachi asarning mualliflik huquqi egasi hisoblanadi, ya’ni muallif emas, balki ish beruvchi yoki buyurtmachi “asar muallifi” deb hisoblanadi.

Shuningdek, oddiy asarlardan farqli o‘laroq, xizmat asarlarining mualliflik huquqi AQSHda 95 yil davomida yoki nashr etilgan sanadan boshlab 120 yil davomida himoyalanaadi. AQShda shaxsiy nomulkiy huquqlar tushunchasi cheklangan, asosan tasviriy san’at asarlariga qo‘llaniladi.

⁴<https://www.bitlaw.com/source/17usc/index.html>

⁵ John M. Garon & Elaine D. Ziff, The Work Made for Hire Doctrine Revisited: Startup and Technology Employees and the Use of Contracts in a Hiring Relationship, 12 MINN. J.L. SCI. & TECH. 489 (2011).

AQShda federal hukumat tomonidan yaratilgan yoki buyurtma qilingan asarlar alohida maqomga ega sanaladi. AQSh federal hukumati xodimlari tomonidan o'z lavozim majburiyatlari doirasida yaratilgan asarlar mualliflik huquqi bilan himoyalanganmaydi va bunday asarlar jamoat mulki (public domain) bo'lib erkin foydalanish uchun ochiqhisoblanadi. Shuningdek, davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlarning o'zlari ham federal hukumat tomonidan yoki shtatlar va mahalliy hukumatlar tomonidan buyurtma qilinganligiga qarab huquqiy jihatdan bir-biridan farq qiladi. Odatda Federal hukumat tomonidan yaratilgan asarlar mualliflik huquqi bilan himoyalanganmaydi va jamoat mulki hisoblanadi, biroq, AQSH qonunchiligiga ko'ra federal hukumat shartnoma asosida xususiy shaxslar yoki tashkilotlardan buyurtma qilgan asarlar mualliflik huquqi bilan himoyalaniishi mumkin hisoblanadi. Umuman olganda, federal hukumat xodimlari tomonidan o'z vazifalari doirasida yaratilgan asarlar mualliflik huquqi bilan himoyalanganmaydi va bunday asarlar jamoat mulki (public domain) hisoblanadi va hamma ulardan erkin foydalanishi mumkin hisoblanadi. Agar asar mustaqil pudratchi tomonidan yaratilgan bo'lsa, u holda mualliflik huquqi masalasi shartnomada belgilanadi. Ko'p hollarda, bunday asarlarning mualliflik huquqi federal hukumatga o'tkaziladi. "Work for hire" doktrinasi davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlarga ham qo'llanilishi mumkin. Agar asar "work for hire" sifatida yaratilgan bo'lsa, mulkiy huquqlar to'g'ridan-to'g'ri buyurtmachiga (bu holda davlatga) tegishli bo'ladi. Federal hukumatdan farqli ravishda, shtat va mahalliy hukumatlar o'zlari yaratgan yoki buyurtma bergan asarlarga nisbatan mualliflik huquqiga ega bo'lishlari mumkin. Ba'zi federal agentliklar o'zlari yaratgan yoki buyurtma bergan asarlarni jamoat mulki sifatida e'lon qilishni afzal ko'radilar. Hatto federal hukumat mualliflik huquqiga ega bo'lmagan hollarda ham, u bunday asarlardan keng foydalanish huquqiga ega bo'ladi. Milliy xavfsizlik yoki boshqa muhim manfaatlar tufayli ba'zi davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlar ommaga e'lon qilinmasligi va maxfiy saqlanishi mumkin. Federal hukumat, odatda, o'zi egalik qilgan mualliflik huquqi obyektlarini tijoratlashtirmaydi, biroq, u bunday asarlardan xususiy sektor foydalanishiga ruxsat berishi mumkin. AQSh hukumati tomonidan yaratilgan asarlar AQShda mualliflik huquqi bilan himoyalanganmasa ham, boshqa mamlakatlarda himoyalaniishi mumkin, shuningdek, davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlar bo'yicha nizolar federal sudlarda ko'rib chiqiladi.

AQSH federal hukumati, shtatlar va mahalliy hukumatlar tomonidan buyurtma asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlariga quyidagilarni misol qilib keltirishimiz mumkin:

- NASA tomonidan olingan kosmik tasvirlar;

- Qishloq xo‘jaligi departamenti tomonidan tayyorlangan tadqiqot hisobotlari;
- Milliy sog‘liqni saqlash institutlari tomonidan moliyalashtirilgan ilmiy maqolalar.

AQSH qonunchiligiga ko‘ra: “work for hire” asarlar uchun mulk huquqi umuman olganda, davlat IP huquqlariga egalik huquqini saqlab qoladi, ammo milliy qonunlar va maxsus shartnomalar asosida o‘zgarishlar kiritilishi mumkin vaayrim yurisdiksiyalarda ijodkorlar muayyan huquqlarni saqlab qolishlari mumkin, ya’ni ma’naviy huquqlar (ularni tan olgan mualliflik huquqi tizimlarida), ixtirochi nomini olish huquqi (patent tizimlarida), potentsial royalti yoki kompensatsiya (shartnoma bo‘yicha) olish huquqlari ijodkorga tegishli hisoblanadi. IPdan foydalanish va undan foydalanish huquqi, IPni litsenziyalash yoki o‘tkazish huquqi, IP huquqlarini buzuvchilarga nisbatan qo‘llash huquqi davlatga tegishli huquqlar hisoblanadi⁶.Ko‘pgina yurisdiksiyalar davlat tomonidan moliyalashtiriladigan IP-ga jamoatchilik kirishini ta’minlaydi, ba’zi asarlar darhol jamoat mulkiga kirishi mumkin. IPni davlat tijoratlashtirish siyosati turlicha ba’zan xususiy sektorga tijoratlashtirish uchun litsenziyalar berilishi mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo‘lsak, AQShda xizmat asari tushunchasi ancha keng va murakkab, maxsus buyurtmaasosida yaratilgan asarlarni ham o‘z ichiga oladi. Federal hukumat asarlari avtomatik ravishda jamoat mulkigaaylanadi, bu boshqa mamlakatlardagi amaliyotdan farq qiladi. Bu tizim AQShning o‘ziga xos huquqiy an‘analari va mualliflik huquqiga yondashuvini aks ettiradi. Boshqa mamlakatlar bilan taqqoslaganda, AQShda davlat asarlariga nisbatan ochiqlik tamoyili kuchliroq, ammo xizmat asarlari bo‘yicha ish beruvchilar huquqlari kengroq himoyalangan.

XULOSA

Intellektual mulk huquqi obyektini hisoblanadigan xizmat asari va davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlarga nisbatan mulkiy huquqlar ish beruvchi yoki davlatga tegishli hisoblansa, shaxsiy nomulkiy huquqlar muallifga tegishli hisoblanadi. Ularning har ikkalasini yaratish uchun tomonlar o‘rtasida shartnoma tuziladi, xizmat asari uchun tuzilgan xodim va ish beruvchi o‘rtasidagi shartnoma mehnat munosabatlarining bir qismi hisoblansa, davlat buyurtmasi asosidaasar yaratish uchun tomonlar o‘rtasida tuzilgan shartnoma fuqarolik munosabati hisoblanadi va bu ular o‘rtasidagi asosiy farqlardan biri hisoblanadi.

Normativ-huquqiy hujjatlarni o‘rganish davomida qonunchiligimizda xizmat asari haqida maxsus moddalar mavjud va uning xususiyatlari ochib berilganligi, ammo davlat buyurtmasi asosida yaratilgan mualliflik huquqi obyektlari to‘g‘risida

⁶ Copyright Law of the United States and Related Laws Contained in Title 17 of the United States Code. december 2022. 7-10 p.

ma'lumotlar umumiy asoslarda yoritilganligi ma'lum bo'ldi. Shuning uchun taklif bildirib qolamizki, mamlakatimiz ijtimoiy hayotida yuqori ta'sir ko'rsatadigan intellektual mulk huquqining obyektini hisoblanuvchi davlat buyurtmasi asosida yaratilgan asarlarning huquqiy maqomini atroflicha yoritib beradigan, davlat vamuallifning huquq va majburiyatlarini, ulardan foydalanish shartlarini o'zida mujassamlashtiruvchi qonunchilik hujjatlarini ishlab chiqilishi amaliy ahamiyatga ega hisoblanadi.

REFERENCES:

1. O'zbekiston Respublikasining "Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to'g'risida"gi Qonuni
2. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi
3. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролик кодексига шарҳ: Илмий шарҳлар. Т 3. / Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги. — Тошкент: Baktria press, 2013. 412 б.
4. <https://www.bitlaw.com/source/17usc/index.html>
5. John M. Garon & Elaine D. Ziff, The Work Made for Hire Doctrine Revisited: Startup and Technology Employees and the Use of Contracts in a Hiring Relationship, 12 MINN. J.L. SCI. & TECH. 489 (2011).
6. Copyright Law of the United States and Related Laws Contained in Title 17 of the United States Code. december 2022. 7-10 p.